

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

ЛЬВІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ імені ІВАНА ФРАНКА

Кафедра перекладознавства і контрастивної лінгвістики імені Григорія
Кочура

“ЗАТВЕРДЖУЮ”

В. о. декана факультету іноземних мов
Л. А. Бораковський

“ 23 ” березня 2020 року

**РОБОЧА ПРОГРАМА
ПЕДАГОГІЧНОЇ (АСИСТЕНТСЬКОЇ) ПРАКТИКИ
ДЛЯ СТУДЕНТІВ-МАГІСТРІВ**

освітній ступінь **Магістр**
спеціальність **035 Філологія**
спеціалізація **035.041 Германські мови та літератури (переклад
включно), перша – англійська**
ОПП **Переклад (англійська та друга іноземні мови)**
Інститут, факультет, відділення: **факультет іноземних мов**

2020 – 2021 навчальний рік

Виробнича (перекладацька) практика. Робоча програма практики для студентів 2 курсу освітнього ступеня «магістр» за спеціальністю 035 Філологія, спеціалізацією 035.041 Германські мови та літератури (переклад включно), перша – англійська, освітньо-професійною програмою «Переклад (англійська та друга іноземні мови)»

Розробник: **Молчко О. О.**, кандидат філологічних наук, доцент кафедри перекладознавства і контрастивної лінгвістики імені Григорія Кочура.

Робочу програму схвалено на засіданні кафедри перекладознавства і контрастивної лінгвістики імені Григорія Кочура

Протокол № 9 від 25 травня 2020 р.

Завідувач кафедри:

_____ (доц. Дзера О. В.)
(підпис) (прізвище та ініціали)

“23” червня 2020 року

Ухвалено Вченою радою факультету іноземних мов

Протокол № 10 від “23” червня 2020 року

Голова Вченої ради _____ Сулим В. Т.
(підпис) (прізвище та ініціали)

“23” червня 2020 року

Майбутні викладачі англо-українського перекладу в Україні повинні бути озброєні сучасними науковими знаннями, комплексом необхідних фахових умінь, які складають основу їхньої професійної діяльності. У формуванні педагогічної техніки та майстерності особлива роль належить педагогічній практиці, в процесі якої студент повинен використати всі знання, навички та вміння, набуті з психолого-педагогічних, мовних і суспільствознавчих предметів.

Педагогічна практика студентів 2-го курсу магістратури кафедри перекладознавства і контрактивної лінгвістики імені Григорія Кочура триває 4 тижні і проводиться у 3 семестрі упродовж вересня.

Мета педагогічної практики

- розвинути у студентів уміння навчати іноземної мови та перекладу в навчально-виховних закладах на базі сформованої у них іншомовної компетенції та знань основ теорії методики, педагогіки, психології;
- уміння поєднувати теоретичні знання майбутніх викладачів з практичною діяльністю;
- забезпечити практичне пізнання студентами закономірностей професійної діяльності та опанувати способи її організації;
- вміння вирішувати конкретні методичні завдання згідно з умовами педагогічного процесу;
- виховати у студентів потреби систематично поновлювати свої знання і творчо застосовувати їх у практичній діяльності.

Завдання педагогічної практики

1. Формувати уміння проводити заняття з використанням сучасних методів і прийомів навчально-пізнавальної діяльності. Студент повинен уміти:
 - а) складати плани-конспекти окремих занять і серії занять (лекційних, практичних, семінарських) за темою; визначати конкретні цілі, завдання та етапи кожного уроку;
 - б) обирати ефективні прийоми досягнення поставлених цілей на кожному етапі заняття;
 - в) визначати типи вправ і послідовність їх виконання відповідно до етапів опанування мовленнєвими навичками та вміннями, а також з урахуванням труднощів навчального матеріалу і рівнем підготовки студентів;
 - г) використовувати реальні та проектувати навчальні мовленнєві ситуації, а також відповідний їм мовленнєвий матеріал для сприймання і засвоєння мовних явищ, які навчають творчо застосовувати їх в мовленнєвій діяльності;
 - д) проектувати на створювати потрібні наочні матеріали для проведення занять.

2. Розвивати вміння проводити виховну роботу на базі вивчення іноземної мови та перекладу.

Студент-практикант повинен уміти:

а) реалізовувати загальноосвітній, розвиваючий і виховний потенціал мовленнєвого матеріалу заняття;

б) формувати та розвивати на матеріалі іноземної мови інтелектуальну, емоційну сфери особистості студента, його пізнавальні інтереси;

в) вирішувати засобами іноземної мови завдання морального, культурного, естетичного виховання;

3. Формувати вміння проводити науково-дослідницьку роботу:

а) вивчати ставлення студентів до предмета й виявляти рівень сформованості мовленнєвих навичок і вмінь відповідно до завдань викладача;

б) проводити методичний аналіз мовного матеріалу з метою прогнозування можливих труднощів його засвоєння та добору оптимальних шляхів попередження помилок;

в) проводити спостереження та аналіз відвіданих уроків з опорою на схему або вузькоцільове завдання;

г) спостерігати, аналізувати та узагальнювати досвід викладачів, інших студентів-практикантів, використовуючи ефективні прийоми та форми у практиці своєї роботи;

д) вивчати методичну літературу і теоретично осмислювати навчальний процес у формі виступів на методичних семінарах, а також удосконалювати свою роботу, використовуючи описані в літературі нові форми, прийоми роботи.

Зміст та організація діяльності студента-практиканта

Зміст навчальної роботи студента під час педагогічної практики складається з таких видів діяльності:

- Ознайомлення зі специфікою діяльності навчального закладу;
- Планування навчально-виховного процесу, проведення занять (лекційних, практичних, семінарських) іноземною мовою;
- Відвідування та аналізування занять (викладачів та колег);
- Участь у підсумкових заходах з педпрактики.

Зміст дослідницької роботи студента-практиканта складається з таких компонентів:

- Вивчення наукової літератури;
- Узагальнення досвіду викладання іноземної мови у навчальному закладі;
- Наукові спостереження, вивчення досвіду, проведення елементів експериментального дослідження за темами курсових робіт.

Начально-виховна робота студентів-практикантів охоплює чотири етапи.

На початковому етапі педагогічної практики, яка триває перший тиждень, студент-практикант виконує такі завдання:

1. Бере участь у настановних зборах і організаційних заняттях в університеті та навчальному закладі.
2. Знайомиться з групою, вивчає робочий план, журнал, розклад занять та інші документи.
3. Складає індивідуальний план роботи педпрактики, подає його на підпис керівникам педпрактики.
4. Відвідує заняття викладачів, бере участь в їх аналізі.
5. Складає тематичний план серії занять (лекційних, практичних, семінарських).
6. Методист і керівник групи від кафедри педагогіки/психології разом зі студентами складають загальний розклад:
 - Занять, які проводять студенти;
 - Взаємовідвідувань студентами занять студентів-практикантів, де вказуються студенти – основні рецензенти занять;

На основному етапі педагогічної практики, яка триває впродовж наступних двох тижнів, студент-практикант виконує такі завдання:

1. Проводить не менше чотирьох занять на тиждень.
2. Студента допускають до проведення занять тільки тоді, коли у нього є повний конспект заняття, підписаний викладачем, методистом або керівником від кафедри педагогіки/психології.
3. Студент відвідує заняття колег та бере участь в їх аналізі: не менше восьми уроків на тиждень, які проводять викладачі та студенти-практиканти згідно з розкладом відвідувань та взаємовідвідувань.

На заключному етапі педагогічної практики, який триває впродовж останнього, четвертого, тижня, студент-практикант виконує таку роботу:

1. Готує звітні матеріали з педагогічної практики:
 - Звіт про роботу;
 - Повний конспект однієї лекції;
 - Повний конспект одного семінарського заняття за темою лекції;
 - Повний конспект одного практичного заняття з іноземної мови;
 - Повний конспект одного практичного заняття з практики перекладу;
 - Рецензію відвіданого заняття колеги.
2. Здає звітну документацію керівникам педагогічної практики для перевірки та оцінювання.
3. Бере участь у підсумкових заходах з педагогічної практики.

Під час захисту педагогічної практики студент повинен:

- Виявити знання принципів викладання іноземної мови та перекладу у ВНЗ – науковості, доступності, перспективності, зв'язку теорії з практикою тощо;
- Виявити знання методів викладання іноземної мови та перекладу;
- Виявити знання типів занять та вміння їх застосовувати у навчальному процесі;

Під час захисту педагогічної практики студент **обґрунтовує:**

- Вибір методів проведення заняття;
- Реалізацію загально-дидактичних і специфічно-методичних принципів навчання іноземної мови та перекладу;
- Вибір системи вправ

та **засвідчує:**

- Володіння нормами оцінювання знань, умінь і навичок студентів з іноземної мови та перекладу;
- Орієнтування у програмах ВНЗ з іноземної мови та перекладу;
- Володіння теоретичним матеріалом;
- Володіння практичним матеріалом.

За результатами практики студентам виставляється оцінка. Вона заноситься в заліково-екзаменаційну відомість та залікову книжку студента.

Студент, який не виконав програми практики без поважних причин і отримав незадовільну оцінку, відраховується з університету. Якщо студент не виконав програму практики з поважних причин, практика переноситься на інший термін (у вільний від навчання час).

Критерії оцінювання занять студентів-практикантів

Методист-керівник педагогічної практики використовує такі критерії оцінювання уроків студентів-практикантів:

Оцінку «**ВІДМІННО**» ставлять, якщо студент, враховуючи поради методиста або вчителя, або, використовуючи зразки методичних матеріалів, методично грамотно спланував заняття, визначив реальні цілі, конкретні етапи та методичні прийоми для досягнення поставлених цілей, враховуючи етапи навчання та місце заняття в серії занять за темою, і в результаті реалізації запланованих навчальних дій досягнув цілей заняття. Тобто:

- Повністю реалізовано виховний, розвиваючий та освітні потенціал заняття;
- Методичні прийоми відповідають цілям етапу навчання;
- Правильно визначено послідовність та співвідношення тренувальних і мовленнєвих вправ;
- Студент правильно визначає об'єкти контролю на занятті та критерії їх оцінювання, використовує різноманітні прийоми їх контролю;

- Практикант дає чіткі вказівки на виконання студентами мовленнєвих дій, встановлює та підтримує засобами іноземної мови бесіду;
- Правильно розподіляє час на мовлення студентів і викладача на занятті;
- Студент-практикант веде заняття іноземною мовою (раціонально використовуючи рідну), практично не допускає помилок, помічає помилки студентів і володіє мовленнєвими засобами їх виправлення;
- Практикант володіє прийомами активізації всіх студентів групи і здійснює індивідуальний підхід до них;
- Студент-практикант уміє зацікавити групу навчальними діями, які виконуються на занятті;
- Студент грамотно використовує технічні та інші допоміжні засоби навчання як підготовані, а також самостійно виготовлені;
- Студент грамотно проводить дидактичні ігри;
- Епізодично користується конспектом уроку і в ході уроку може скоригувати свою заплановану діяльність.

Оцінку «ДОБРЕ» ставлять, якщо студент, враховуючи поради методиста і/або викладача; або, використовуючи зразки методичних матеріалів, методично грамотно спланував урок, визначив реальні цілі, конкретні етапи заняття та методичні прийоми для досягнення поставлених цілей, враховуючи етапи навчання та місце заняття у серії занять за темою, і в результаті реалізації запланованих навчальних дій, цілі заняття досягнуто в цілому, але план виконано неповністю. Тобто:

- Не до кінця реалізовано виховний, розвиваючий та освітній потенціал заняття;
- Методичні прийоми відповідають цілям етапу навчання;
- Здебільшого правильно визначено послідовність та співвідношення тренувальних і мовленнєвих вправ;
- Студент правильно визначає об'єкти контролю на занятті та критерії їх оцінювання, використовує різноманітні прийоми їх контролю;
- Практикант дає чіткі усвідомлення на виконання студентами мовленнєвих дій, встановлює та підтримує засобами іноземної мови різноманітні мовленнєві контакти;
- Не завжди правильно розподіляє час на мовлення студентів і викладача на занятті;
- Практикант веде заняття іноземною мовою, але іноді робить несуттєві мовні помилки, які сам виправляє, а також помічає і виправляє більшість помилок студентів;
- Практикант володіє прийомами активізації всіх студентів групи, але не завжди здійснює індивідуальний підхід до них;
- Практикант уміє зацікавити студентів більшістю навчальних дій, які виконуються на уроці;

- Використовує підготовані та самостійно виготовлені унаочнення, але методика їх використання не завжди раціональна;
- Студент грамотно проводить дидактичні ігри;
- Епізодично користується конспектом заняття і в ході заняття в деяких випадках може скоригувати свою діяльність.

Оцінку «**ЗАДОВІЛЬНО**» ставлять, якщо студент, враховуючи поради методиста або викладача, або, використовуючи зразки методичних матеріалів, методично грамотно спланував заняття, визначив цілі, етапи заняття, методичні прийоми для досягнення цілей, які були поставлені на кожному з них, і в результаті реалізації запланованих навчальних дій, цілі уроку досягнуто неповністю. Тобто:

- Не до кінця реалізовано виховний, розвиваючий та освітній потенціал заняття;
- Методичні прийоми не завжди раціональні і не відповідають меті;
- Є порушення послідовності вправ та співвідношення тренувальних і мовленнєвих вправ;
- Неправильно визначено об'єкти контролю та критерії їх оцінювання, використовуються одноманітні прийоми контролю;
- Недостатньо чітко даються установки на виконання студентами мовленнєвих дій, встановлюються засобами іноземної мови одноманітні мовленнєві контакти;
- Протягом заняття значно порушено розподіл часу на мовлення студентів та викладача;
- Практикант часто переходить на рідну мову під час проведення заняття, робить мовні помилки і в багатьох випадках не помічає помилок студентів;
- Практикант недостатньо володіє прийомами активізації всіх студентів на занятті, не здійснює індивідуальний підхід до них;
- Не вміє зацікавити студентів навчальними діями, які виконуються на занятті;
- Недостатньо і не завжди раціонально використовує унаочнення, не виготовляє їх сам;
- Студент використовує дидактичні ігри, але не завжди грамотно їх проводить;
- Постійно користується конспектом у ході заняття і не може скоригувати свою діяльність у разі потреби.

Зміст навчальної діяльності керівників педагогічної практики

Діяльність керівників педагогічної практики – професорсько-викладацького складу університету – складається з п'яти етапів: етап попередньої роботи,

початковий, основний, підсумковий, етап організаційної роботи після педагогічної практики.

На етапі попередньої роботи керівники педагогічної практики виконують такі види діяльності:

- Керівник педагогічної практики університету організує обмін досвідом проведення педагогічної практики між методистами;
- Керівник педагогічної практики факультету проводить заняття з методики проведення педагогічної практики з малодосвідченими методистами;
- Методист і керівник групи педагогічної практики від кафедри педагогіки/психології разом проводять попередній вибір груп, лекторів, викладачів іноземної мови та перекладу, вирішують інші організаційні питання.

На початковому етапі керівники педагогічної практики виконують такі види діяльності:

- Керівник педагогічної практики факультету у перший день практики організує інструктивні збори методистів і керівників кафедри педагогіки/психології та студентів факультету;
- У перший день педагогічної практики методист групи проводить організаційне заняття зі студентами в університеті, а також анкетування студентів;
- У перший або другий день педагогічної практики у ВНЗ проводять бесіду з лекторами, викладачами іноземної мови та перекладу, також зустрічаються зі студентами-практикантами;
- Протягом п'яти днів педагогічної практики проводять знайомство практикантів з групами;
- Протягом першого тижня методист організує відвідування занять викладачів, разом зі студентами їх аналізує;
- У перші дні педагогічної практики методист групи організує відвідування та наступний аналіз спеціально підготованого заняття викладача, студента або сам проводить показовий урок ;
- У перший тиждень педагогічної практики студенти-практиканти знайомляться з групами; методист і керівник групи від кафедри педагогіки/психології затверджує індивідуальні плани роботи практикантів;
- Протягом першого тижня педагогічної практики методист групи допомагає студентам-практикантам скласти загальні розклади занять, взаємовідвідувань студентами занять практикантів, днів самостійної роботи студентів;
- Методист групи подає керівникові педагогічної практики університету загальний розклад занять практикантів та взаємовідвідування студентами занять колег;

- Керівник педагогічної практики факультету аналізує стан початкового етапу педагогічної практики і вживає заходів щодо його покращення.

На основному етапі керівники педагогічної практики виконують такі види діяльності:

- Методисти та викладачі консультують студентів як планувати заняття і скласти плани-конспекти окремих занять, підготувати наочні посібники та технічні засоби;
- Викладачі відвідують усі уроки закріплених за ними практикантів та аналізують їх;
- Методисти відвідують не менше трьох занять практиканта, на якому були присутні інші студенти, вчать студентів аналізувати заняття;
- У разі потреби методисти дають показові уроки або фрагменти уроків;
- Керівник педагогічної практики факультету під час педпрактики відвідує ВНЗ: проводить бесіди з керівниками кафедр, викладачами, вивчає документацію, яку ведуть студенти, відвідує заняття, бере участь в їх аналізі; бере участь у роботі зборів педагогічного колективу кафедри за підсумками педагогічної практики;
- Керівник педагогічної практики факультету проводить бесіди з керівниками педпрактики про стан педагогічної практики, вживає заходів щодо його удосконалення.

На підсумковому етапі керівники педагогічної практики виконують такі види діяльності:

- Методист перевіряє документацію, яку ведуть студенти-практиканти, оцінює її;
- Методист бере участь в організації та проведенні зборів педагогічного колективу кафедри за підсумками педагогічної практики;
- На зборах педагогічного колективу кафедри з підсумків педагогічної практики викладачі, методисти та керівники педагогічної практики від кафедри педагогіки/психології характеризують роботу студентів-практикантів.

На етапі організаційної роботи після педагогічної практики керівники педагогічної практики виконують такі види діяльності:

- Методист перевіряє документацію, яку подали студенти, підписує кожний її розділ; разом з керівником від кафедри педагогіки/психології виставляє оцінку за педагогічну практику не пізніше як через три дні після її закінчення;
- Методист складає звіт про результати педагогічної практики і подає його разом з документацією студентів керівникові педагогічної практики факультету;

Керівник педагогічної практики факультету вивчає та аналізує звіти методистів, складає звіт про результати педагогічної практики, подає його до навчальної частини університету.

ОЦІНЮВАННЯ ЗНАНЬ СТУДЕНТА ЗДІЙСНЮЄТЬСЯ ЗА 100-БАЛЬНОЮ ШКАЛОЮ (ДЛЯ ЕКЗАМЕНІВ І ЗАЛІКІВ).

- при оформленні документів за екзаменаційну сесію використовується таблиця відповідності оцінювання знань студентів за різними системами.
- оцінювання вивиробничої практики здійснюється відповідно до розподілу балів у **Заліковому листі результатів педпрактики.**

Шкала оцінювання: ВНЗ, національна та ECTS

Оцінка ECTS	Оцінка в балах	За національною шкалою		
		Екзаменаційна оцінка, оцінка з диференційованого заліку		
A	91 – 100	5	Відмінно	Зараховано
B	81-89	4	Дуже добре	
C	71-80		Добре	
D	61-70	3	Задовільно	
E	51-60		Достатньо	

ЗАЛІКОВИЙ ЛИСТ РЕЗУЛЬТАТІВ ПЕДПРАКТИКИ

Магістр II_курсу факультету іноземних мов

(прізвище, ім'я, по батькові)

Кафедра _____

Місце проходження практики _____

1.ЗАЛІКОВІ ЗАНЯТТЯ						
№ п/п	Дата проведення	Група	Тема заняття	Шкала 0-15 б.	Хто оцінював	Підпис
1.						
2.						
3.						

ПРОВЕДЕННЯ ПРАКТИКИ

4.						
----	--	--	--	--	--	--

2. КОНСПЕКТИ ЗАЛІКОВИХ ЗАНЯТЬ						
№ п/п	Дата проведення	Група	Тема заняття	Шкала 0-5 б.	Хто оцінював (кафедра педагогіки)	Підпис
1.						
2.						
3.						
4.						
3. РЕЦЕНЗІЯ ВІДВІДАНОГО НАВЧАЛЬНОГО ЗАНЯТТЯ						
№ п/п	Дата проведення	Група	Тема заняття	Шкала 0-10 б.	Хто оцінював (кафедра педагогіки)	Підпис
1.						
4. ОЦІНКА ПРОФЕСІЙНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ						
№ п/п	Оцінка професійної компетентності			Шкала 0-5 б.	Хто оцінював (кафедра психології)	Підпис
1.						
№ п/п	ЗАХИСТ ПРАКТИКИ			Шкала 0-5 б.	Хто оцінював (каф. клас. філолог)	Підпис
1.						

ЗАХИСТ ПРАКТИКИ

Загальна сума балів _____

Педагогічна практика оцінена:

Керівником-методистом від факультету

на " _____ "

(оцінка)

(підпис, посада, прізвище та ініціали)

8. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

1. Medvedeva L.M. English Grammar in proverbs, sayings, idioms and quotations. – Київ: В-во при Київському ун-ті, 1990. – 240 с.
2. Swan M. Practical English usage. International student's edition. – Oxford: Oxford.